

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum:
2019-08-20

§ 222

**Yttrande över remiss av Agenda 2030-delegationens
slutbetänkande Världens utmaning, världens möjlighet (SOU
2019:13)
KSN-2019-1299**

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att avge yttrande till miljö- och energidepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Miljö- och energidepartementet har remitterat Agenda 2030-delegationens slutbetänkande till Uppsala kommun för yttrande. Uppsala kommun har ansökt om och beviljats anstånd att lämna in yttrandet senast den 28 augusti.

Under sitt arbete har Agenda 2030-delegationen överlämnat fyra delredovisningar av sitt uppdrag till regeringen, men slutbetänkandet utgör delegationens enda betänkande.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 8 augusti 2019.

Kommunledningskontoret

Kommunstyrelsen

Handläggare:
Berg Anton

Yttrande över Agenda 2030-delegationens slutbetänkande Världens utmaning, världens möjlighet (SOU 2019:13)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till miljö- och energidepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Miljö- och energidepartementet har remitterat Agenda 2030-delegationens slutbetänkande till Uppsala kommun för yttrande. Uppsala kommun har ansökt om och beviljats anstånd att lämna in yttrandet senast den 28 augusti.

Under sitt arbete har Agenda 2030-delegationen överlämnat fyra delredovisningar av sitt uppdrag till regeringen, men slutbetänkandet utgör delegationens enda betänkande.

En sammanfattning av slutbetänkandet återges i ärendets **bilaga 2**.

Slutbetänkandet finns tillgängligt att läsa i sin helhet på:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/03/sou-201913/>

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Perspektiven för näringsliv, barn och unga samt jämställdhet har beaktats och konsekvenserna beskrivs nedan.

Föredragning

Agenda 2030-delegationen har haft regeringens uppdrag att sprida kunskap och information om Agenda 2030 samt att utreda och ta fram förslag till en handlingsplan för genomförandet av agendan i Sverige. I slutbetänkandet presenterar delegationen förslag och bedömningar för det fortsatta arbetet för genomförandet av agendan i Sverige. Delegationens förslag syftar huvudsakligen till att ge förbättrade

förutsättningar att vidta åtgärder för att nå de mål och åtaganden Sverige förbundit sig till genom Agenda 2030.

De bedömningar och förslag som presenteras i betänkandet riktas i första hand till regeringen, riksdagen och statliga myndigheter. En av delegationens utgångspunkter för förslagen är att de ska utgå från och bidra till att stärka ordinarie processer. Förslagen innefattar bland annat att regeringen ska föreslå riksdagen att anta ett särskilt mål för genomförandet av Agenda 2030. Den föreslagna formuleringen för det riksdagsbundna målet anger att Sverige ska vara ledande i arbetet för hållbar utveckling nationellt och internationellt.

Vidare föreslår delegationen att regeringen ska redovisa sitt arbete med Agenda 2030 i en särskild bilaga till budgetpropositionen från 2022 och framåt, samt att regeringen ska tillsätta en kommitté med uppdrag att följa upp och lämna förslag till åtgärder för att driva genomförandet av agendan framåt. För att stärka den statliga sektorns bidrag till agendans genomförande föreslår delegationen vidare ett tillägg till det förvaltningspolitiska målet som avser agendans genomförande samt att de statliga myndigheternas ansvar för hållbar utveckling tydliggörs.

Delegationens bedömningar visar också på behov av samordning av den statliga styrningen för att möjliggöra effektivt arbete på nationell, regional och lokal nivå. Samordningen syftar till att tydliggöra hur nationella mål, exempelvis miljö- eller folkhälsomålet, hänger ihop med genomförandet av Agenda 2030.

De delar av betänkandet som i huvudsak har påverkan på kommunerna återfinns i betänkandet under rubriken ”Stärkta förutsättningar för lokal och regional nivå” (avsnitt 9). Delegationen gör bedömningen att kommuner och regioner bär en stor del av ansvaret för genomförandet genom det kommunala självstyret och de uppgifter som åligger kommuner och regioner enligt lagar och förordningar. Delegationen ser det därför som angeläget att Agenda 2030 får genomslag på lokal och regional nivå, integreras i styrning och ledning samt att kommuner och regioner långsiktigt har tillräcklig kapacitet för arbetet.

Som en del i dessa förslag föreslår delegationen att regeringen ska ingå ett handslag med Sveriges kommuner och landsting (SKL) med en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av agendan. Handslaget föreslås ta utgångspunkt i det föreslagna riksdagsbundna målet för Agenda 2030 och utgöra en plattform för att utveckla lämpliga former för kunskapsförmedling och -spridning.

Vidare föreslår delegationen att ansvar för hållbar utveckling tydliggörs i målet för regional tillväxtpolitik samt att länsstyrelserna får uppdrag att verka för att nå agendans mål i samverkan med aktörer inom länen. Länsstyrelserna föreslås också få i uppdrag att anordna regionala forum för dialog med lokala aktörer inom olika samhällssektorer i syfte att stärka genomförandet av Agenda 2030 på regional och lokal nivå.

Forumet ska även fungera som verktyg för att regeringen ska ha tillgång till ett brett underlag om utvecklingen på lokal och regional nivå inför rapportering. Avslutningsvis lyfter delegationen fram sin bedömning om att kommuner och regioner i högre utsträckning bör använda offentlig upphandling som verktyg för hållbar utveckling och ser behov av att Upphandlingsmyndigheten har kapacitet och resurser för att erbjuda stöd.

Förvaltningen konstaterar att utredningens förslag generellt inte riktas till kommuner utan i första hand omfattar aktörer inom den statliga sektorn. De förslag som bedöms ha effekt på kommunen är relativt få och den effekt dessa förväntas ha på kommunens verksamhet bedöms vara begränsad. Förvaltningen noterar även att delegationens

rekommendationer om kommunernas bidrag till genomförandet av Agenda 2030 i hög utsträckning motsvarar det sätt som kommunen i dagsläget ordnat sitt arbete med hållbar utveckling.

Bland annat har Uppsala kommun integrerat Agenda 2030 och de 17 globala målen i styrnings- och ledningsprocesser och arbetar kontinuerligt med att vidareutveckla kommunens strategiska hållbarhetsarbete. Förvaltningen konstaterar vidare att samtliga tre hållbarhetsaspekter är integrerade delar av kommunens policy för hållbar utveckling liksom kommunens policy för upphandling och inköp.

Förvaltningen ser vidare att de förslag som syftar till att tydliggöra statlig styrning och uppföljning, främja forskning, innovation och samverkan mellan olika samhällssektorer kan bidra till förbättrade förutsättningar att driva hållbarhetsarbetet i Uppsala kommun på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Gällande de förslag som syftar till att främja delaktighet och samverkan mellan aktörer på olika nivåer ser förvaltningen att de kan bidra till att främja kommunens arbete. De forum som föreslås inrättas för dialog på regional nivå om genomförandet av Agenda 2030 bedöms ligga i linje med kommunens befintliga inriktning och kan erbjuda en plattform för fördjupad samverkan i strategiska frågor på regional och lokal nivå.

Det handslag som föreslås mellan regering och SKL kan erbjuda en ändamålsenlig plattform för att kommuner och regioner gemensamt ska finna lämpliga lösningar och dela med sig om kunskap i komplexa frågor. Förvaltningen ser att det är väsentligt att ett eventuellt handslag mellan regeringen och SKL föregås av dialog mellan de inblandade parterna med hänsyn till lokala förutsättningar och kapacitet.

Sett till att utredningens förslagen i första hand påverkar statliga aktörer och mot bakgrund av att förslagen till sitt innehåll bedöms ligga i linje med kommunens nuvarande inriktning för genomförandet av Agenda 2030 görs bedömningen att kommunen inte har några egentliga synpunkter att framföra vad gäller delegationens förslag eller betänkandets innehåll.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson

Stadsdirektör

Ingela Hagström

Utvecklingsdirektör

Kommunledningskontoret

Handläggare:
Berg AntonMiljö- och energidepartementet
M2019/00661/S
m.remissvar@regeringskansliet.se
gunilla.blomquist@regeringskansliet.se

Yttrande över Agenda 2030- delegationens slutbetänkande Världens utmaning, världens möjlighet (SOU 2019:13)

Uppsala kommun har bjudits in att lämna synpunkter i rubricerat ärende.

Uppsala kommun ställer sig övervägande positiv till förslagen i Agenda 2030-delegationens slutbetänkande och instämmer till stor del i de bedömningar som lämnas avseende kommunernas arbete med genomförandet av Agenda 2030 på lokal nivå.

Kommunen gör bedömningen att de huvudsakliga förslagen inte riktas till kommuner, men delar bilden av betydelsen av arbetet som utförs på lokal nivå. Vidare ser kommunen att de förslag som lämnas och som har viss effekt på kommunernas arbete stämmer väl överens med Uppsala kommuns nuvarande inriktning för arbetet kring hållbarhet och Agenda 2030.

Gällande förslaget om ett handslag för genomförandet av Agenda 2030 mellan regeringen och Sveriges kommuner och landsting ser Uppsala kommun att ett sådant initiativ kan ge förbättrade förutsättningar för ett samlat arbete lokalt och nationellt. Samtidigt vill kommunen betona att ett eventuellt handslag bör föregås av dialog och med hänsyn till lokala förutsättningar och kapacitet.

Mot bakgrund av att de förslag som utredningen lämnat inte i huvudsak riktas till kommunerna avstår Uppsala kommun att lämna vidare synpunkter på slutbetänkandet.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling

Ordförande

Lars Niska

Sekreterare

Sammanfattning

I detta betänkande presenterar Agenda 2030-delegationen förslag och bedömningar för Sveriges fortsatta genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling. Delegationen ser att regeringen med dessa förslag kan skapa goda förutsättningar att nå de mål som Sverige har förbundit sig till genom att anta agendan.

I svensk lagstiftning används i dag begreppet hållbar utveckling med både en bred innebörd som inkluderar de miljömässiga, sociala och ekonomiska dimensionerna av hållbar utveckling och en specifik innebörd som fokuserar på den miljömässiga dimensionen. Delegationen använder genomgående begreppet hållbar utveckling med utgångspunkt i den breda innebörden, i enlighet med betydelsen i Agenda 2030.

Världens utmaning

Omställningen till en hållbar utveckling kräver handling globalt, nationellt, regionalt och lokalt. I Agenda 2030 understryks sambandet mellan olika nivåer och vikten av partnerskap mellan regering, näringsliv, forskningen, civilsamhället m.fl. Agendan betonar sambanden mellan olika politikområden och att alla politiska beslut av betydelse måste föregås av en analys av hur de påverkar arbetet för hållbar utveckling. I agendan uppmanas varje land att, utifrån egna förutsättningar och behov, formulera mål och vidta åtgärder som leder till såväl nationell som global måluppfyllelse.

Sveriges utmaningar

Inom flera politikområden är Sveriges uttalade ambitioner högre och riksdagsbundna mål mer ambitiösa än det som uttrycks i delmålen i Agenda 2030. Den genomgång av Sveriges riksdagsbundna mål som delegationen gjorde i mars 2018 visar att målen i de flesta fall väl motsvarar vad som uttrycks i agendans delmål. Inom många politikområden når dock inte resultaten upp till de svenska målsättningarna. Det behövs därför åtgärder inom flera politikområden för att gå från målsättningar till konkreta resultat.

Genomgången visade också att de riksdagsbundna målen ofta saknar formuleringar som uttrycker hållbar utveckling i agendans breda bemärkelse. Det är därmed svårt att utläsa vad den sammantagna effekten av de svenska målen blir utifrån ett hållbarhetsperspektiv. För att hållbar utveckling ska vara ett effektivt övergripande mål för *all politik* behövs det utvecklade former för samordning och styrning, samt ett ledarskap som agerar långsiktigt och flexibelt.

Agenda 2030 betonar nödvändigheten av alla samhällsaktörers delaktighet och att genomförandet är ett gemensamt ansvar. Agendan förutsätter förändrade förhållningssätt och beteenden på både individ- och samhällsnivå. Att utveckla och skapa former för dialog för att säkerställa bredd och långsiktighet behöver vara en del av arbetet med att genomföra agendan.

Det finns även behov av information och kommunikation om Agenda 2030. Det är en viktig del i att öka kännedomen och kunskapen om hållbar utveckling, liksom för att bibehålla och öka innovation, engagemang och förändrade beteenden i riktning mot hållbar utveckling.

Att stärka de ordinarie processerna

Delegationens förslag riktar sig till regeringen och, via regeringen, till riksdagen. Utgångspunkten för delegationen när den formulerat förslagen har varit att utgå från ordinarie processer eftersom dessa har stor potential och redan i dag är operativt pågående. Det är inom de centrala och ordinarie styrprocesserna i riksdagens och regeringens arbete – exempelvis riksdagsbeslut, arbetet med statsbudgeten, i kommittéväsendet och i myndighetsstyrningen – som delegationen

identifierat att det finns potential att förbättra och förstärka arbetet för att effektivt kunna genomföra arbetet med hållbar utveckling.

Fokus i delegationens förslag ligger på att förstärka och delvis rikta om redan existerande kapacitet. Syftet är att det inom det löpande arbetet ska skapas bättre förutsättningar att besluta om åtgärder som främjar hållbar utveckling och därmed bidra till genomförandet av agendan.

Samlat leder delegationens förslag till bättre förutsättningar att vidta åtgärder för att nå uppsatta mål och därigenom de åtaganden som Sverige gjort i och med agendan.

Delegationens förslag för långsiktighet, politisk förankring och stärkt genomförande av Agenda 2030

- Regeringen föreslår i en proposition till riksdagen ett mål för genomförandet av Agenda 2030. Därmed skapas förutsättningar för långsiktighet och starkast möjliga politiska förankring av Agenda 2030.
- Regeringen åtar sig att från och med budgetpropositionen för 2022 i en bilaga redovisa en nulägesanalys samt en samlad redovisning av regeringens arbete med Agenda 2030. Ekonomistyrningsverket bör ges i uppdrag att ta fram ett förslag på hur en sådan bilaga kan utformas.
- Regeringen tillsätter en kommitté med uppdrag att t.o.m. 2030 kontinuerligt ta fram underlag till regeringen i form av uppföljning, utvärdering och förslag till åtgärder för att genomförandet av Agenda 2030 ska drivas framåt. Förordnandena av kommitténs ledamöter bör tidsättas så att både kontinuitet och förnyelse uppnås.

Delegationens förslag för stärkta förutsättningar att arbeta med hållbar utveckling i staten

- Regeringen anger riktningen för statsförvaltningens arbete som helhet genom att i det förvaltningspolitiska målet göra ett tillägg om arbetet med att genomföra Agenda 2030.
- Regeringen tydliggör myndigheternas ansvar för hållbar utveckling genom ett tillägg i myndighetsförordningen (2007:515).

- Regeringen ger de statliga myndigheterna i uppdrag att aktivt ställa hållbarhetskrav vid offentlig upphandling och tillsätter en utredning inom Regeringskansliet för att ta fram en särskild förordning om hållbarhetskrav vid statliga myndigheters offentliga upphandling.
- Genom ett tillägg i kommittéförordningen (1998:1474) ger regeringen de offentliga utredningarna i uppgift att analysera konsekvenserna i förhållande till miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Regeringen bör även utreda hur stödet till de offentliga utredningarna kan utvecklas så att dessa ges tillräckliga förutsättningar att klara uppgiften.

Utöver dessa förslag gör delegationen bedömningen att regeringen bör stärka sin kapacitet att möta behovet av samordnad styrning i genomförandet av Agenda 2030. Dessutom bör regeringen systematiskt integrera kunskap om agendan i utbildningar för myndighetsledning och anställda i Regeringskansliet.

Delegationens förslag för stärkt kunskap, forskning och innovation

- Inför nästa forskningsproposition ger regeringen i uppdrag till universitet och högskolor, forskningsfinansiärer och andra relevanta myndigheter att belysa forsknings- och innovationsbehov i relation till Agenda 2030.
- Inför kommande forskningsproposition utreder regeringen hur tvärdisciplinär kompetens kan stimuleras och premieras.
- Regeringen ger Universitetskanslersämbetet i uppdrag att göra en utvärdering av universitetens och högskolornas arbete för att leva upp till högskolelagens krav på att främja hållbar utveckling i undervisningen.
- Regeringen ger Skolverket i uppdrag att ta fram ett förslag avseende innehåll, genomförande och finansiering av kompetenshöjande och stödjande åtgärder för pedagoger och skolledare om lärande för hållbar utveckling och hur genomförandet av utbildningen ska samordnas. Skolverket bör i samverkan med Skolinspektionen även få i uppdrag att följa upp hur utbildning för

hållbar utveckling tillämpas i för-, grund- och gymnasieskolor i Sverige.

Utöver dessa förslag gör delegationen bedömningen att regeringen i kommande forskningspropositioner bör prioritera utmaningsdriven forskning och innovation inom områden som bidrar till omställning till hållbar utveckling i linje med Agenda 2030. Regeringen bör också i kommande forskningsproposition särskilt belysa vikten av forskningssamarbete med de utvecklingsländer som har störst utmaningar att genomföra Agenda 2030.

Delegationen gör även bedömningen att regeringen bör verka för att utformningen av EU:s ramprogram för forskning och innovation stödjer Agenda 2030, samt att forskningsfinansiärer i högre grad än i dag bör samarbeta och klassificera ansökningar om medel för forskning och innovation i relation till målen i Agenda 2030.

Stärkta förutsättningar för lokal och regional nivå

En stor del av ansvaret för de åtgärder som bidrar till genomförandet av Agenda 2030 ligger på kommuner och landsting. Delegationen anser att det är angeläget att Agenda 2030 och hållbar utveckling får ökat genomslag i kommuner och landsting samt att agendan integreras i ordinarie styrning och ledning. Som ett led i genomförandet är det angeläget att kommuner och landsting fullt ut använder den potential för hållbar utveckling som finns inom ramen för offentlig upphandling och att Upphandlingsmyndigheten har kapacitet och resurser att ge ett tillräckligt stöd.

Delegationens förslag för stärkta förutsättningar på regional och lokal nivå

- Regeringen ingår ett handslag med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) med en gemensam programförklaring för det fortsatta genomförandet av Agenda 2030 på lokal och regional nivå. Handslaget bör ta sin utgångspunkt i delegationens förslag till riksdagsbundet mål för Agenda 2030. Inom ramen för handslaget bör parterna utveckla lämpliga former för kunskapsförmedling och kunskapsspridning till stöd för genomförandet av agendan.

- Regeringen tydliggör i en proposition till riksdagen ansvaret för hållbar utveckling i det regionala tillväxtarbetet genom ett tillägg i målet för regional tillväxtpolitik.
- Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att, i samverkan med andra aktörer inom länen, verka för att målen i Agenda 2030 nås samt att sprida information om arbetet med Agenda 2030 på lokal och regional nivå.

Alla aktörers delaktighet

Genomförandet och uppföljningen av Agenda 2030 förutsätter att alla samhällssektorer och aktörer är engagerade och samverkar om problemformuleringar, lösningar, uppföljning och utvärdering. Genom att skapa öppna och återkommande forum för samverkan och dialog säkerställer regeringen att den får ett komplett och väl förankrat underlag för sitt arbete med genomförandet av agendan.

Delegationens förslag om forum för dialog

- Regeringen arrangerar ett nationellt Agenda 2030-forum för att förankra rapporteringen och inhämta kunskap från olika sektorer och aktörer inför de tillfällen Sveriges lämnar en fördjupad nationell rapportering om genomförandet av Agenda 2030 till FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling (HLPF). Deltagarna i forumet bör representera en bredd av sektorer och aktörer, i synnerhet barn och unga samt de som traditionellt sett har svårt att få tillgång till ordinarie samråd.
- Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att arrangera regionala Agenda 2030-forum för olika sektorer och aktörer på lokal och regional nivå. Forumen bör genomföras i samverkan med landstingen och i samråd med kommuner och andra relevanta aktörer på lokal och regional nivå.

Näringslivets roll i genomförandet

En förutsättning för omställningen till en hållbar utveckling är ett väl fungerande näringsliv med hållbara affärsmodeller. Detta förutsätter i sin tur långsiktiga spelregler och dialog.

Delegationen gör bedömningen att regeringen bör uppmuntra nya samarbetsformer genom att bjuda in företag och representanter för näringslivets organisationer till en strukturerad kontinuerlig dialog för att diskutera hur näringslivet kan bidra till hållbar utveckling i Sverige, inom EU och i internationella sammanhang. Nya samarbetsformer mellan det offentliga, näringslivet och forskningen bör även uppmuntras för att främja innovation och mobilisera resurser.

Upphandling och hållbarhetsrapportering är viktiga verktyg för att styra mot hållbar utveckling. Delegationen ser att det finns behov av att tydliggöra möjligheten att genomföra hållbara upphandlingar. Regeringen bör också ha en fortsatt dialog med samhällets aktörer kring om det finns skäl att införa krav på utökad hållbarhetsrapportering. Småföretagens särskilda utmaningar bör beaktas.

Delegationen anser att svenska företag ska efterleva internationella riktlinjer för hållbar utveckling och att det är viktigt att regeringen fortsatt uttrycker en sådan förväntan. Företag med en framgångsrik hållbarhetsagenda bör lyftas fram som goda exempel i handels- och investeringsfrämjandet och Sida bör få ett fortsatt uppdrag att underlätta engagemang för hållbar utveckling inom näringslivet.

Delegationens förslag för näringslivets roll i genomförandet

- Regeringen tillsätter en utredning om en förstärkt nationell lagstiftning för företag och mänskliga rättigheter i enlighet med de internationella konventioner och riktlinjer som Sverige ratificerat. Utredningen bör ta hänsyn till hur svenska företag påverkas av andra internationella regelverk och andra länders lagstiftning. Om utredningens förslag blir att införa skärpt svensk lagstiftning bör Sverige även verka för motsvarande skärpning inom EU och det internationella samfundet.

Arbetsmarknadens parter roll i genomförandet

Den svenska arbetsmarknadsmodellen har lett fram till stora framsteg vad gäller stabilitet på arbetsmarknaden och ekonomiska och sociala villkor för arbetstagare i Sverige. Den har en betydelsefull roll i det svenska genomförandet av Agenda 2030 och arbetsmarknadens parter är viktiga aktörer för Sveriges omställning till ett hållbart välfärdssamhälle.

Det är angeläget att ambitionen bland arbetsmarknadens parter höjs inom områden som har bäring på hållbar utveckling. För att möta det starka trycket för att nå klimatmålen kan parterna spela en avgörande roll för att skapa goda förutsättningar för omställning, t.ex. genom att sluta omställningsavtal och enas om insatser för kompetensutveckling. Parterna har även en viktig roll när det gäller att sprida kunskap om Agenda 2030 och hållbar utveckling till arbetstagare och arbetsgivare.

Sveriges modell för social dialog innebär möjligheter att ta en ledande roll i dessa frågor på global nivå och i det multilaterala samarbetet. Delegationen bedömer att det är viktigt att regeringen fortsatt värnar den svenska arbetsmarknadsmodellen och verkar för anständiga arbetsvillkor och social dialog inom EU och internationellt.

Civila samhällets roll i genomförandet

Ett självständigt, öppet och livskraftigt civilsamhälle är en hörnsten i ett demokratiskt samhälle och en förutsättning för omställning till hållbar utveckling. Regeringen bör fortsatt verka och stå upp för att stärka de medborgerliga och politiska rättigheterna, inklusive rätten att organisera sig, i alla länder.

I Sverige bidrar det civila samhällets organisationer till genomförandet av agendan genom samverkan sinsemellan samt med kommuner, landsting, statliga myndigheter, näringslivet och forskningen. Den statliga bidragsgivningen och bidrag från kommuner och landsting till civila samhällets organisationer är viktiga medel för genomförandet av Agenda 2030. Det är angeläget att bidragsgivningen är långsiktig för att på bästa vis möjliggöra en hållbar verksamhet.

Civila samhällets aktörer är viktiga genomförare av många centrala samhällsfunktioner, bland annat inom välfärdsområdet, men även för att skydda och bevara naturresurser. Det är därför viktigt att främja

och underlätta för samverkan mellan det offentliga och civila samhället, exempelvis genom idéburna offentliga partnerskap (IOP).

Att kommunicera Agenda 2030

Regeringen och de statliga myndigheterna bör kommunicera och tillgängliggöra hur den egna verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030. Det skapar förutsättningar för olika samhällsaktörer och för enskilda att förhålla sig till pågående arbeten. Det kan också skapa tillfällen till samverkan mellan myndigheter.

Öppen och saklig kommunikation bidrar till såväl ökad kunskap hos enskilda, som till delaktighet i samhället. Genom den statliga bidragsgivningen bör regeringen möjliggöra för civila samhället att verka som folkbildare för agendan.

Världens möjlighet

Den globala utvecklingen går i både positiv och negativ riktning. De utmaningar världen står inför kräver handling som leder till förändring. De politiska åtaganden och överenskommelser som följs upp har visat sig ge effekt. När viljan finns och länder enas, eller när breda och långsiktiga överenskommelser kan nås mellan och inom länder, kan en verklig samhällsomställning åstadkommas.

I jämförelser av resultat och förutsättningar att nå målen i Agenda 2030 kommer Sverige väl ut. Det finns samtidigt flera områden med stora utmaningar nationellt sett. Utifrån de internationellt sett gynnsamma förutsättningarna har Sverige ett stort ansvar att bidra till agendans globala genomförande. Sverige bör därför fortsatt vara pådrivande i EU och i internationella organ för ett ambitiöst globalt genomförande.

Delegationens förslag och bedömningar syftar till att stärka kapaciteten att genomföra agendan ur ett nationellt perspektiv, men också att bidra till det globala genomförandet. Genom att vidta åtgärder som stärker den egna kapaciteten får Sverige ytterligare stärkt förmåga att bidra till agendans genomförande globalt och därigenom ta ett verkligt ledarskap i arbetet för hållbar utveckling.

Konsekvenser av förslagen – och av att inte agera

De utmaningar Sverige och världen står inför gällande t.ex. klimatförändringar och ojämlikhet är förenade med stora samhällskostnader. Så stora kostnader att Sverige inte har råd att *inte* agera. Samtidigt innebär åtgärderna inom ramen för agendan stora möjligheter att skapa positiva effekter inom flera områden, exempelvis bättre hälsa och miljö, samt ökad sysselsättning. För många företag innebär ett integrerat hållbarhetsarbete i kärnverksamheten konkurrensfördelar och långsiktig lönsamhet. Enligt FN kommer genomförandet av Agenda 2030 kräva enorma investeringar. FN menar samtidigt att dessa resurser redan existerar och att lösningen är att rikta resurserna så att de styr mot hållbar utveckling.

Det snabbaste och mest effektiva sättet att genomföra Agenda 2030 och nå den omställning som krävs är att använda kraften i ordinarie processer. Agenda 2030 och hållbar utveckling måste integreras i den dagliga verksamheten och kan inte vara ett projekt vid sidan av.

Delegationens förslag är utformade för att förstärka arbetet inom de redan resurssatta ordinarie processerna. Förslagen i sig innebär inte några konsekvenser för de ekonomiska ramar som statsförvaltningen har att verka inom, men på flera områden kommer det krävas omprioriteringar och att medel riktas om. Det är de beslut om åtgärder som sedan tas inom de förstärkta ordinarie processerna som leder till den verkliga omställningen. Denna omställning kommer i flera fall att behöva få kosta, eftersom kostnaden för att inte ställa om kommer att vara större.

Flera av delegationens förslag syftar till att stärka kapaciteten att ta fram välgrundade förslag på åtgärder. Åtgärderna måste analyseras utifrån kostnadseffektivitet och måluppfyllelse, vilket ofta kräver uppföljning, utvärdering och analys. Ibland krävs att nya beslut tas då en åtgärd visar sig inte ha önskad, eller tillräcklig, effekt.

I kostnadseffektivitet och måluppfyllelse måste även vägas in långsiktiga effekter och kostnader av att avstå från en åtgärd. Åtgärder som i förlängning kan riskera att leda till flerfald högre kostnader eller oåterkalleliga förändringar för framtida generationer. Att ta hänsyn till eventuella målkonflikter och ta tillvara potentiella synergier inom och mellan sakområdena utgör också en viktig aspekt för att uppnå ett kostnadseffektivt agerande. Delegationens förslag syftar genomgående till att stärka kapaciteten att ta fram bättre underlag för att bedöma

vilka åtgärder som krävs och som i dag är mest kostnadseffektiva och leder till måluppfyllelse, för att därigenom driva arbetet för hållbar utveckling framåt.

Sammanfattningsvis konstaterar delegationen att de konkreta förslag som delegationen lägger i betänkandet inte medför några konsekvenser för de ekonomiska ramar som berörda delar av statsförvaltningen har att verka inom. Det inkluderar de medel som avsätts för kommittéväsendet, Regeringskansliet samt övriga myndigheters budgetramar. Däremot kommer det krävas omprioriteringar och att medel riktas om.